

Pomhaj Bóh!

Czisko 1.
6. jan.

74°63
Lětnik 5.
1895.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy kóbotu w Smolerjez knihiczišcežerńi w Budyschinje a štu tam dostacž sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Šwjedžen tjoch fratow, mišioniski šwjedžen.

Mat. 2, 1—12: Póhanšich wječchow kiž štu s dalo-
teho rańšeho kraja pšichli, widžiš w dženšnišim
šwjatym šeznju šo pšched žlobikom modlicž. Šwoje
šchazy woczinja a wopruja škoto, wyruch a maru. Tak je
prawje. Kaž wulke wěščenje wo poklednim kónzu šiche-
šezijaniškeje wěry je tónle pšichod mudrych. Tak pšchindu
wot ranja a wot wječora, wot polnozy a wot pšhipođnja
a šo sa blidami Božeho kraleštwja šezhdaja. Šižo widžimy
to s woczomaj. Ty pak maš šobu pomhačž. Mišion-
štwjo je tvoja šwjata pšichkušnosčž, haj wjele škerje
tvoje njekafane wutrobne šamozadanje, jeli šo šwojeho
šbóžnika lubuješ. Wocziń tež ty šwoje šchazy, woprui
wot teho, šchtož maš. Tón šnješ wošnje dar šhudeho
a šchazy bohateho. Wón jeno na wutrobu hlada. Nječ
štu mudri tvoje rjane šnamjo. Jeli šo pak chzeš radšcho
s nowšeho čžaša šnamjenja, tež na nich njepobrachuje.
Na kupje Šamajka bē čžorna žónška žima, kotraž bē šwěrna
Šesufowa wuczomniza. Šhuda bē drje a došta sa tydžen
s šhudžineje kašy 1 hriwnu a bydlešche w hubjenej šhěžy,
sa kotruž ty njeby ani 20 hriwnow došta. Ale tale šhuda
wudowa móžesche pšchezo Boha šhwalicž sa wšhitke jeho
džiwny a dobroty a bē runa dušchi, kotraž je wot njebe-
škeho šhleba wšchědnje našchžena.

Šas bē mišionška hodžina, a šchtož wona tónle džen
našhoni, dyrbi wona powjedacž kaž je to šwojemu duchow-
nemu powjedala. „Šnježe“, džesche wona, „štanwšchi rano
dyrbjach šo na mišionštu hodžinu dopomnicž. O, šrudoba,
prajich, nimam pjenješ sa woprowanje na wječorje. Ale

ja šbėhnu šwoju wutrobu do wyškosčje a praju: Šnježe,
šchtož ty mi tón džen dacž budžesč, to položu do woporo-
weho kaščeža. Něk dopomnju šo, šo je žónška mi hišče
7 hriwnow winojta sa džělo, kotrež bēch jej pšched lětami
čžinila. Bēch huščišcho napominala a klapala, njemóžach
pak pjenješ wot njeje dostacž. Šchto mi někto praji:
Pšočel t njej. Pšochu šušodowu džowčicžku, šo by
sa mnje šchla a pjenješ žadala a kaš šo džiwach, jako mi tš
hriwny poščele. — Něk, luby šnježe, jako pjenješ do ruki
dostach, džesche mi čžert: Ty, štara, chzeš ty woprawdže
te tš hriwny dženk wječor sa mišionštwjo woprowacž?
Duž jemu praju: Haj, tyšnu je do mišionškeho kaščeža;
pšchetož dženk rano šym s tym šnješom wucziniš, šo
chžu jemu na wječorje wšcho woprowacž, šchtož wón mi
dženk dari. Ale njepšcheczel šhodži sa mnu do kapale a
da šo na mje pšchi špěwanju, pšchi modlenju a pšchi pře-
dowanju pišchpota mi štajnje do wucha: „Ty, štara,
chzeš ty woprawdže wšchě tvoje pjenješ dacž?“ Šašo
rjekny: Haj šawěrnje. Bješ tym, šo předaš wo póhanach
powjedasche, džesche njepšcheczel dale: Šapomniš ty, štara,
šo šy něk šhuda a nimasch na šwěčež nicžo w domje a
nětko chzeš jenu, dvě, tš hriwny wotedacž? Haj, praju
ja, to ja dam. Někto da wón mi něšchto pod hrjebła a
ja štorčžu jeho šašo do rjebłow a potom wojuje wón
šo mnu a ja wojuju s nim, hacž wón napokledku woporowy
kaščež widži, kiž wokoło dže wot jeneje ruki do druheje.
Duž wón mi praji: „Štara, wobšhowaj s najmjeńšcha jenu
hriwnu abo tola 50 nowych pjenješkow.“ Nē, ja praju;
a kaž bēřka mi kaščež poščicž, čžičnu te tš hriwny nuts

a rjeknu k czerzej: „Nětk, pachole, jeli so by muž, dai so na teho a wsmi jemi pjenjesy prjecz.“

Duby cžitarjo! Šhto prajiš ty na to? Kač je s twojim dawanjom sa mišionstwo? Dawasch ty s žyła? a kač hušto? kač wjele? Njedyrbi dha khuda czorna žona někotrehožtuli bjes nami šahanibicz? Sa najwažnišchi a najwyschchi wschěch skutkow kšesczjanškeje lubosče so hišcže pschezo psche mało cžini. Dajče nam luby dženšnišchi šwjedžen šašo šašwěczicz wohen wěrnejje wopornijeje lubosče k pohanam, našchim powołanym bratram. Šlaj, kač tamni mudri hišcže dženš wjele tyšaz pohanow pyta sa šbožom. D pomhaj jim jo namakacz s twojej modlitwu a s twojimi darami. Šamjen.

Thirsa, abo wabjaza mōz kšizja.

(Pohracžowanje.)

Wona šdychowasche k temu, kiž najšnutstwonishe myšle wě. Njeliczo bē so nan k džowzy pokhilit, wōn škšesche jeje šdychowanje. „Tōn Knjes dopjeli cži wschitko twoje prošćenje!“ rjekny wōn. A hlaj! wuššschane bē jeho žadanje w tym šamym wokomifu, jako jo wōn wupraji, ale na druge waschne wuššschane, hač šebi wōn myšlesche. Tōn Knjes hnadnje to štyšne wołanje jeho džescja wuššschana a jej bohacze tu proštwu wo mōz a šhrobloscz dopjelni. Šedom bē nan te šłowa wupraji, jako wona w wješekej mērze na njeho pohladnywschi pschistaji: Šamjen, Šesom Šhrysta dla!

To šłowo bē wuprajene. Nan šo šastroži, jako by jeho njedžizny jēdošty had kušnyl. Šeho prjedy to pscheczelnej woczki šprostnyšchtej, wohen hnewa a šłobow šapasche s nich. Čžemna mōz šašlepjenja hłubokeho hidženja pschecziwo Nazarenštemu a štwjerdženja w mērze wōtzow bēšche šo jeho šmozowata, so pokoczi, jako čžył pschēd blyštom teho šłowa čžeknyč, kotrej bēšche jemu s jenyj dobom žyłu wutrobu jeho džowki wotkryšo. Thirsa pšacjo jenož cžim twjerdšcho jeho koleni wobšchimny, jejna dušcha rželche w nej hač do dna, ale wona cžujesche, tōn Knjes je jej blisko. Nan štejesche kač wot Božeho njewjedra dyrjeny; škōncžnje pač namaka šłowa. Šhto? šhto je to cžinič? Na hubomaj mojeje džowki tuto poklate mjeno? Šallaty budž — o nano njeklij! a njehaš to najšwjeczišche wschěch mjenom! prošcesche Thirsa. Njehaš Šesufa, našcheho mešiaša! Tu wudry cžemna škōscz teho njesbožowneho muža.

Wona nana hišcže twjerdšcho wopšchimny, kotryž čžyšche šo jej wutorhnyč. Ach, nano, nano! wona prošcesche. „Ša žanei džowki wjazny nimam! Ša wotpadna je šo wot mojeje wutrobny wottorhnyša! Prjecz s tobu, ty poklate džeczo! Šo mi wjazny pschēd woczki njepšchindžesch, doniž Nazarenškeho njepokliješ.“ Š tutyimi hnewnymi šłowami šo wōn s wotmachom wot njeje wottorže a ju s mozu wot šo štrnywschi se jštwy šlecza. Thirsa kač do womory na šemju padže. Šako šošo k šebi pschindže, škincžesche jej to poklecze hišcže w wuschomaj, s kotrymž bē ju nan wot šo štorczit. Wona šapadže do cžekšeho špytowanja, namaka pač w modlenju položenje. Šwětlo Božeho woblicza šwěczesche jej do tuteje cžemnosče, jako šo wona w šamotnej jštwi pschēd tym Knjesom bēdžesche. Duž namaka to psalmške šłowo: nan a macž mje wopušcžitej, ale tōn Knjes mi pomha. To šłowo šhodžesche jej w wutrobje wokoło. Nanowu luboscz bē woprowata teho Knjesa dla. Tu wula šo luboscz Boža psches šwjateho Duča bohacze do jejneje wutrobny. Šej dawasche šo woptawacz luboscz Šesufowa a kač wošchewjaty balsam do palateje rany jejneje wutrobny šapasche jej trošcht s jeho hōrkeho čžerpjenja ša nju. Š pošyljenju jej škuzesche, na šwojich kšesczjanškich pscheczelow w pschēdměscze špominacz a šo s nimi w duchu šhromadžowacz pschēd Knjesowym trōnom. Šak wotmēnjowasche šo w tutej cžekšej nozy, kiž žoneho wošchewjateho španja ša nju njemējesche, hōrže bēdženje s lubošnymi trošchtowanjami hnadny. Šano bu bōle šmerna. Bē šo prawje wutrobne ša nana modlicž mohla a šo nadžesche, wōn njebudže, hdyž jenož budže šo přeni hnew kuš lehnycž, wjazny na žašōšne šłowo šastorcženja myšlicž. Čžim bōle šo šrudži, šo ju nan njedasche k šnēdanju šawošč, ale šo bu jej wone do jejneje jštwy pschinjekene. Wona pšakasche, wona prošcesche nana s škšikom. Ale podarmo. Wobjed bu jej teho runja do jštwy pschinjekeny, nan s nej ša blidom šedžecz

njehasche. Bo pošnju dobēža wona do ššchēdměto k šwojim pscheczelom, wot kotrychž bu s kšesczjanškeje lubosczju powitana. Šo jej toč derje cžinjesche a jeje wulke hōrjo bē jej wo wjele položene, jako bē jim wutrobu wuššwata. Woni cžitochu hromadže w Božim šłowje. Wōn ju napominasche, šo by wobštajna wostala w modlenju ša nana a ša jeho wšbrocženje. Pošyljena šo Thirsa dom wrōczi, towarštwu s wēryžny bē ju pošbēhnyšo.

Šak šandže dobry tydžen. Thirsa nana pschezo hišcže šawobladata njebē. Wjazny kōcž bē wona šwoju proštwu wobnowita, ale kōždy kōcž bē šašo wotpokosana. Wona špuscheci nadžiju, šo budže nana pschewinycž, dokelž jeho twjerdu hłowu w wēzach wēry šnajesche. Šusto špyta jeho pschi nekškej škladnosczji w šhēzi šetkaz, ale podarmo. Wōn šo jeje se šamtyškom wobijesche. Pschecziwo jeje šakšni cžinič a jeho w jeho jštwi wopytacz, to šebi wona njewēri. Wšchēdnje wona nekštre hodžimny w wošchewjazyj gmejnstwje na šarje pošy. Bože škuzby wona nětko šjawnje s knjenju šaracku hromadže wopytowasche. Šesuf bu jej s kōždym dnjom drōžšchi. Šajna wutroba pač njepšchēsta šo rudžicz wo hłuboke šašlepjenje wohenho nana a šo wo wumōženje jeho dušche k Bohu wošč. Šusto wona tež štroščne domērenje namaka, šo budže Bōh jejnu modlitwu wuššschecž; ale kač je to mōžno, to šebi njemōžesche my licž. Šak bu Thirsa w tutyim cžekšim špytowanju šnutstwonje bohacze trošchtowana a šhoni šwērnoscz teho dobrego paštrja na wscho waschne.

Njesbožowny nan pač mējesche bjes tym wjele, wjele cžekšich dnjom. Wōn šedžesche s wjetšcha tež šamlutki a k džēlu njebē šhamany. Šemu pobrachowasche pač wschitko šwětlo trošchta w šurowej nozy rudženja. Mandželškeje šmjercž bē jemu cžekša byša, ale njewuprojomnje cžekšche tuto jene šłowo s džowžneho erta. W tutej cžekšocze džēchu wschelate myšle psches njeho. Šusto pschindže jemu ta myšl, šo by tola šam ras pruhowal, šhto šu prošetojo wo mešiašu prajili; hucšišcho hišcže štyškanje lubosče po jenicžkej džowzy, kiž bē jeho wješele byša, tak šo bē něotre rasy na tym, k nej hicž abo ju šawošč dacz; ale cžemny duch njewēry a pschewēry pschezo šašo na šēpschich šacžuczach doby. Šłuboko šakorjene hidženje pschecziwo kšizžowanemu poddušy bōry kōžde mjēnišche hibanje. Šnēwanje a mjersanje jeho žerjesche. Thirsa mējesche modlitwu, mējesche Bože šłowo, mējesche wošchewjenje kšesczjanškeho towarštwu; jejny wbohi nan pač bē bjes wschěch tutyh pošyljenjow, poddaty cžwilam šwojeje cžekšoty. My šo teho dla njemōžemy na tym džiwacz, šo jeho psches nahke wotemrēcže lubowaneje mandželškeje hižo jara pschimnjena štrowoscz psches tutōn nowy hišcže šylnišchi štorč wušy cžerpjesche. Wōn dyrbjesche šo na šhorokožo lehnycž.

(Pohracžowanje.)

Šwjedžen šjōch kralow.

Šlōš: Dženš šhwalče Boha kšesczjenjo.

Dženš rjana hwēšda s Šakuba
Šač' s Boha šesthadži,
Kiž wulku jašnoscz wot šo da,
Ššo blyšcži bjes kōnza.

Ša šwoje pruhi pschestrēwa
Šač' k ludam pōhanškim,
Šdžez šemja je wscha šacžmita
Š tym škudom pschibojškim.

Ša hwēšda je našč Šesuf šam
Wšchōn pošny lubosče;
Wōn hnadu pschinjekē tež nam,
Še pošny šmilnosče.

Šhto nočžył šo tu wješelicž
Na jeho lubosczji
A pschezo štrošhtnje ša nim hicž?
Wōn wjedže k šbōžnosczji.

Šo mudri s ranja widžachu,
Kiž bēchu pōhanjo
A ša Šesufom pytachu,
Ššo ša nim wobhōnjo!

„Hdže tež tón kral tych židow je,
Kiz je troscht póhanow?
Wón naš tež i nusy wumóz chže,
Wot šmjercze, wot hrěchow.“

We małym měicze Bethlehem
Po radže wó-zowstej,
Tam narodži šo ludam wšchēm,
Tež scui póhanstej.

Šmój wukhod wón wot Wótza ma
Wot wšchjeje wěcznosće,
Duž jeho wjena cie.cže dla
Šzo ludy potórcze!

„Ja stoto wěry podam cži,
Wtój luby Jesužo,
A wyruch w mojej modlitwi
Cži pschidam šbóžniko.“

Ta hórka mara njedch tež ma
Šnam' twojoh' cžerpjenja,
Kiz naše dla to na šo wša,
Náš wumóz i škajenja.

Ja šhudy cžlowjet šhubjenu
A wotročit hrěchenja,
Tež ja mnje pschindže šlubjenu
Wti pomhacž do njebja.

© S.

Wšchelake i bliska a i daloka.

Nowe léto 1895 je šo cžicho šapoczalo. Luby hodowny mēr
bē tón ras w wulkim šjawnym žiwjenju pósnacž. Žane njemērne
powjescže njeběchu dušne wobšedženstwo tuteho mēra w krajach
myliše. Šo by to i dobrým šnamjenjom ša dalsche kročjenje
młodeho léta bylo! Šo by šloty krajny mēr nam a wšchitkim
krajam šdžeržany wosta!

Nasche nowe šhěžorstwome knježerstwo, kanzlerstwo wjetšha
Hohenlohe šwježeli šo nimale wšchudžom dobreho doměrjenja.
Najwážniše pschedložki šhěžorstwomeho šejma šu šakonje pschecžiwu
šběžkej. Budže šo halle w jednanjach wupošacž dyrbjecž, hacž
njeje jich šškoda ša derje šmyšlene štrony wjetšha dnžli jich
wuzitk w bēdženju še šozialdemokratami. Nam chže šo šdacž, šo
wobštejaze šakonje došahaja pschecžiwu štrachej, kotryž wot anarchištow
hrosy. Šchtož pak šozialdemokratisku štronu nastupa, dha njeje
róšnacž, šo wulki džel i nich pschezo wjazy šběžkaršte waschnje
wotpoložuje a šo pscheměnuje do štrony, kotraž chže drje došpokne
pschemobrocženje šozialnych wobštejnosćow, ale to po žyle mērny
pucžu. Tak dožho, hacž šozialdemokratija i wjetšha i duchownej
bronju pschecžiwu nam wojuje, dyrbi wona tež i tajšej wotpošasana
byčž. To je rošonne a pschede wšchēm šhěšcžijanške.

Bruski krajny šejm je šo na 15. t. m. powołač. Nadžija,
šo šo jemu nowy šakon i powyščenju wučerškeje mšdy psched-
požži, je šašo do wody panyša. Šeho najwjetšchi nadawč budže
tón, nimale wjazy nješnješliwej nusy ratarjow wotpomhacž.

Š druhich krajow nimamy wjele šdželicž. Šwježelaze je, šo
šebi młody ruski šhěžor Miškawš II. štoku lubošcž šwojeho luda
dobywa. Po wšchēm šdacžu njebudže wón i tej krutošcžu knježicž,
i kotrejž hē jeho nan wjazy hidženy, dnžli lubowany. Franzowšy
šu šašo bološcž mēli, šo dyrbjachu offižera šwojeho wójška, hejt-
mana generalneho štaba, Alfreda Drenfusa, dla pscherady wótžneho
krajša šašudžicž. Šeho šu i wójška wustorcžili a do šhóstanskeje
kolonije Nowo-Kaledonskeje na cžab žiwjenja póštali.

Š Barlina mamy hišcže pišacž, šo je tamna piwowa šwada
bješ wulкими piwarňjemi a šozialdemokratami ššoncžena. Pošledni
budža nětk šašo šakasane piwo picž a piwaržy budža tym šš
piwarškim, kotrychž bēchu jich špjecžiwosće dla i džēla pušcžili,
šašo džēlo dacž. Šsměšne je, šo žana štrona njedha pschidacž,
šo je pscheminjena. Po šdacžu pak je wjetšchi dobytk pola
šozialdemokratow.

Šody póhanow.

Kaž šašdžene léto, šwjeczešche tež tón krocž šhwacžanske šerbške
towařstwo rjany hodowny šwjedžen, pschi kotrymž šo rjane hodowne
špěwy špěwachu a šo wšchelake rjane rěcže wódžeržachu a šo lubym

džecžatkam wobradžešche. Štary pschecžel towařstwa, š. Gusta
Šataš, pošasa w wjasanej rěcži, w rjanyh šchtucžkach na wážnosć
hodowneho šwjedženja. Wty bychmy radži jeho žyly rjany šhubo-
šacžuty pschednosćk tu podali, hdy by nam to rum našcheho šopjena
domolik. Ale hdyž tež jeho rjany hodowny, 52 šchtucžkow dožhi
šhěrlušch wocžišcžecž njemóženy, kaž rad bychmy to chžyli, tola
lubym cžitarjam i wutrobnej radošcžu jeho drugi šhěrlušch, kotryž
je na tamnym šwjedženju pschednoschowak, i wutrobnej radošcžu
podamy. Wón w nim na tych špomina, kotřiz hišcže hodowneho
wježela, nimaja, na wobohich póhanow a napomina š šfukowazej
lubošcži ša šfuk mišionstwa bješ póhanami. A tajše napominanje
je nam wšchitkim wošebje džentša wuzitne, hdyž šwjedžen ššjoch
kralow hody póhanow šwjecžimy — na tym dnju, na kotrymž
kóžde léto wobohim póhanam šwój hodowny dar do škollekty ša
mišionstwo bješ póhanami položimy. Šhěrlušch ma šo tak:

Lubi, našch Knješ Jesuž rěcži
Š šwojim póšlam š pošlenjom':
Džicže, wučžcže po wšchēm šwěcži
Šbóžny ewangelion.

Šsu pak hižo došhe léta,
Škoro džewjatnacže štom,
Šo šu póšli won do šwěta
Wuššli wučžicž póhanow.

Džebacž štom pak milionow
Póhanow je na šwěcže,
Póšla teho psches šchtyri štom
Milionow w šhěšcžijanštwje.

Duž nam Jesuž kaže džebacž
Ša tym hacž šchtó mozow ma,
Ššlowu šbēhacž, niz šo lēhacž
Š šlužbje Wožoh' kraleštwja.

Nětk, hdyž ššhadžeja te cžabny,
Šo je Bóh tón šrudny špschahw
Wšak wot Šama džecži šašny,
Kiz hē Noah i pokliwak,

Kiz šu dotal šdychowak
W cžěžkej šlužbje ššklowinštwja
A š nam na pláč šašpěwak
Š wulkoh' šwětnoh' torhoshcžcža;

Duž šo chžemy na nich šmilicž
A wo šbóžnej hošcžini
Šim tu powjescž šobudželicž
Jesužowej po šmjercži.

Wty to š přenjom' i modlitwami
Na nich cžinicž možemy;
Š druhom' tež hdyž i podpjerami
Š lēšchemu jim pschindžemy.

Lubi, duž tež ja waš prošču,
Mišionstwo podpjeracž,
A wam psched wutrobu pošču
Ša póhanow woprowacž;

Šo, hdyž Jesuž budže štaicž
Ššch a dobrych hromadži,
Šo by tež š wam šamohč prajicž
Póšcže š mojej wjecžeri;

Šchtož wy póhanam šcže dali
Wontach we jich šhubjenštwi,
Šdyž šcže ša nich woprowali
To šcže wy mi cžinili.

A hdyž krašne ranje šwitacž
Budže ša waš w wěcžnosći,
Šo tež Šama džecži witacž
Pšchišli waš tam wježeli.

Džafowna wutroba.

Europiski pschekupz bēšche so na turkowsku kódz podať, so by do rańšcheho kraja puczował. Na swojim puczowanju wobkledžbo- wa muhamedanskeho njewólnika, kotrehož bēšche jemu žel. Wón so s nim do rěčow da a jako jeho mudreho a sa dobre saczucza pschistupneho namaka, febi jeho žiwjenje powjedacž da. Wón šhoni, so bēšche so Abdallah (tak wón rětašche) swobodny narodžiť a so bēšche jako jatny do njewólništwa (schklowinstwa) pschischot. To njesbože bēšche jeho jara podtkóćiko a wón czežko pod tym spschahom sdychowasche. Pschekupz bēšche jeho pschezo bóle žel; jeho srudne wobliczo jeho tak jimašche, so sapocza pjenjesť k jeho wuřwobodženju hromadžicž. Wón so teho dla wobhonjesche, telko wufupnych pjenjes je trieba a runjež bēšche to wjele psches dobytť jeho puczowanja, tola tu myřl njepuschczi. Wón s tym kapitanom wo njeho wikomasche, dokelž bēšche tón jeho knjes, doniž na posledku psches jene nje-pschindžeschtaj. Abdallah bēšche s džela na jeju ros- rěčowanje poskuchať a w wopacžnej myřli, so chyzsche jeho pschekupz jenož teho dla kupicž, so by jeho sam swojeho njewólnika scžiniť, stoczi se šapatymaj woczomaj na njeho a sawoľa njemdry: „Wy mjenujecze so swobodni mužojo a kajtimž kraju wy njewólništwa namakacze, so wy Europiřny sa jeho nje-pscheczelow wudawacze a něť chzeczje wy mje kupicž. Nimam to šame prawo k swobodnosći kaž wy?“ Tak wón hněwny dale rěčjesche. Šako pať tón pschekupz lubosćiwje na njeho pohlada a s miřym hłošom jemu praji: „Ša cze jenož kupich, so bych tebi swobodnosć dať!“ so Abdallowy hněw lehny a se šylšojtmaj woczomaj swojemu wuřwobodžerjej k nohomaj padže a sawoľa: „Moja wutroba tebi škluscha; ja šym na pschezo twój škuzobnik.“

Lubi cžitarjo! Wy šnano so praschecze: Ša cžemu je to powjedańcžko wothladane wot dželbracza, kotrež Abdallowy dóńť a jeho dobrocželowy miřy skutk nam saczucž datej. Wone ma hiřcže druhe wazne šwiřowanje s waschim žiwjenjom. Wy macze so sa swobodnych a radži byřcže to wuprajenje druhich: „Wy njeřimny žanich cžlowjekow njewólniřny byli“, so wuprajili, a tola nje- móžecze ani juntrócž s Abdallowom prajicž: „Ša šym swobodny rodženy.“ Cžlowjek drje je swobodny štworjeny, tola našchej přenjej šarschej daschtaj so wot šheho do hrěcha sawjesčž a wonaj kaž jeju potomniřny buchu njewólniřny. Muhamedanski tón spschahw cžujesche, kiž jeho cžišcžesche, a pod nim sdychowasche. Wy pať bohuzel spschahw šheho lubujemy a so na žane waschnje sa jeho njewólnikow njewobhladujemy, haj hiřcže wjazny, my mamy so sa šbožownych, myřlimy febi, so šami šwoju wolu cžinimy, hdyž žadoscže našcheje wutroby špokojimy a tola jenož cžinimy, šchtož našch nješpróznivy podcžiřcžowat febi wot naš žada, haj hiřcže wjazny, našche poddacze dže tak daloko, so našch duch jeho rjeczas šošchi.

Turkowski kapitan džeržesche Abdallah swojeho dobytka dla jateho. Šchto cžini šty nje-pscheczel? Wón chze wař na pschezo škasčž, pschetož wón je mordat a chze našche wěcžne štaženje. Šswjate a prawe šasnje šnjese wadaža cžasnu a wěcžnu šmjercž sa hrěchi, a cžert derje wjedžesche, cžeho dla tych cžlowjekow k hrěchej sawjedže. Šo byřchtej naš Boža prawdosć a šwjatosčž šatamalej a šhostanje našch džel byl. Wy dachmy so wot šheho molicž a hrěschachmy s wjedženjom a se šamej wolu a cžim bóle chzeczje našchu swobodnosć poslacž, cžim bóle dyrbicže wulke ša- molwjenje našhonicž, kotrež wschitke hrěchi nam napořoža, so so dopomnicze: Šsmjercž je hrěchow ššda.

Pschekupz mějesche šobucžerpjenje s tym wobohim — a nima Bóh tež šobucžerpjenje s nami? Kaž jara febi tež pschekupz pschjesche, njewólnika wuřwobodžicž, so tola jenož wo jedny šredť jednasche a tón bēšche wufupny pjenjes. Bóh tón šnjese je prajiť: „Šsmjercž je hrěchow ššda.“ Dokelž šmy šhrěschili, tež tu ššdu dořtanjemy, jeli so so žadny wopor nje- namaka, kotryž Bóh tón šnjese sa naš pschimosmje. Šdže dha pať tón wopor namakasch, kotryž ma móž a wolu naš s škóćazeho njewólništwa wuřwobodžicž. Šchto je mjeno teho wopora? Šo mjeno je šesuf. Šižo do jeho naroda so prajesche: Šeho mjeno budže šesuf rělacž; pschetož wón budže šwój lud šbožny cžinicž wot jich hrěchow (Mat. 1, 21). — Wy wobdžiwamy šdobnu myřl pschekupza, pschetož jenož sa wyřoku placžišnu móže teho muža wuřwobodžicž. Šchto pať je to pornjo lubosći šesufowej a tej placžišnje, kotruž je wón sa naš šaplacžil! Šamny njewólnik šnajesche šamu njeprawdosć, teho dla pschekupzowny wotpohlad

najprijedy njerofymjesche a febi myřlesche, so tón šam na šwój wuřitk džiwa. Móžemy so my džiwacž? Wěcže niž! Šle šajku pschicžinu je wam Bóh dať, so na nim dwělujecze a w waschich wutrobach doměrienje nimacze? Šchto je šchryřtuř cžiniť, so jemu njewěricze? Wobhladajcže febi jeho w šahrodže šethsemane, šak so tam šrawny pót hrěchow dla pocži, pohladajcže na njeho na šichži a wopomnicze, sa šajku placžišnu je wón to wschitko do- šonjať, — duch teho šnjese je pschi mni, teho dla, so wón mje je žakbowat, a je mje poslat, so bych pschipowjedat šhudym to ewangelijon; so bych šahojit rořmjecžene wutroby; so bych předomat jatny, so dyrbja puschcženi byčž; a šleřym to šakowidjenje, a rořbitym, so dyrbja k swobodje wupuschcženi byčž (Luf. 4, 18). Šdyž wy něť wjeřeku powjesčž jeho lubosćje šlyřcicž, njechali wy so wscheho spschahwa swobodni saczucž a so na pschezo jeho škuzbje poswjecžicž? Luby cžitarjo! Šy šy twojemu šbožniřkej k nohomaj panyl, hdyž wón tebi praji: „Ša šym tebe warbo- wať a swobodneho scžiniť.“ Šy posnajesch, so je tebe sa wulki wufupny pjenjes wufupit, niž se šachodnym šlotom abo šleborom, ale se šwojej šwjatej a drohej šwju.

O, ty nješeski wumóžniko, kotre šłowa móže twuju lubosć wupowjedacž! Šch, so móht tola kóžny wot naš wotmolwicž: „Moja wutroba je twoja na pschezo.“ Šo bychmy tola druheje wole njeměli, hacž twuju, o šesu! Šwoja lubosć chyzla pschezo našchu wutrobu napjelnicž a tele šłowo so nam do wutroby ša- šchcžepicž: „Wy njeřcže šami šwoji, pschetož wy šcže drohokupjeni, dha cžesčezje Boha na waschim cžele a na waschim duchu, škotraj štaj Božej (1 Kor. 6, 20).“

W šlóncžku.

Puczowat po drořy štupasche. Šeho wócžko do předka hladasche, jeho wutroba hladasche wrócž na šandženosć. Duž bēšche jemu, kaž by so s boša na poli něřchto hibnylo, něhdže tak, kaž by muž w šchěřny šhabacze ruku posbėhnyť. Wón horje po- hladny, duž so se šworaneje role něřchto blyřcžesche kaž hwěšba w nožy. Šune prubi so kaž blyřki horje šybolachu. „Šoklad na roli?“ febi muž myřlesche, „drohi šamjen? Šsměm to ležo wostajicž. Še, ja pohladam šchto je.“ Šrucze na blať hladajo psches rolu šhwatasche.

Wón psched tym pokladom štejesche. Wón so pschezo hiřcže tak w šlóncžku blyřcžesche. Puczowat dyrbjesche so šmjecž na wulke nadžije, kotrež bēšche měť. Wschitko njeje škoto, šchtož so blyřcžiczi. Šo bēšche šuch rořbiteje šchle, šchtož so tak šwěcžesche. Šon cžriřp bēšche so horje šworať a nětko tu ležesche, so šlóncžko na njón šwěcžesche. Puczowat so wróczi a so pschi tym wschěm wjeřesche. „O ty wobohi cžriřopo!“ febi myřlesche, „šak so blyřcžicž, hdyž šlóncžko na tebe šwěcži! O ty woboha, hubjena cžlowiška wutroba! Šak so radosčž s tebe a s twojeju woczom šwěcži, hdyž so lubosć Boža do tebe wuliwa. O ty šhuda šemja; ty doťo žakosčje! Šak blyřcžicž so jako šahroda šnjese, hdyž febi ju se šbožnosćju lubosćje wobhladasch!“

Něřchto k rořpominanju.

Šowu wutrobu. Šólza, šotry runje šabuka bēšesche, so něřchto praschesche: „Šdy by Bóh k tebi prajiť, šchto dyrbi tebi dacž, šchto by febi wuprořnyť?“

Šólz šnapšchecžimi: „Myřlicze febi na něřchto k jedži?“

„Še, ja febi myřlu na to narjeřsche a najšesche, šchto móht febi wumyřlicž, šchto móht febi wuprořnyť.“

Šólz šwoje šabuko položi a so šhwilu dopomni. Šotom praji: „Ša bych Boha wo šowu wutrobu prošyl.“

„Šomhaj Bóh“ je wot nětko niž jenož pola šnjese duchownych, ale tež we wschěch psche- dawarňach „Šserb. Šowin“ na wfach a w Budyšchinje dostacž. Ša šchtwórcž leťa placži wón 40 np., jenotliwe cžiška so po 4 np. pschedawaju.